

Gemeente en onderwijs maken afspraken over samenwerking

Hoe kunnen onderwijs en zorg beter samenwerken bij de ondersteuning van kinderen? Met die vraag als uitgangspunt ging de werkgroep Integrale samenwerking vorig jaar aan de slag met het ontwerpen van een nieuw samenwerkingsmodel voor de Kop van Noord-Holland. Een model dat moet gaan zorgen voor meer duidelijkheid rond financiën en kortere lijnen tussen onderwijs en gemeente. In dit artikel vertellen werkgroepleden Katja Walstra-Groot, senior beleidsadviseur bij het samenwerkingsverband, en Marloes Baars, beleidsadviseur Jeugdhulp bij gemeente Schagen, over het nieuwe plan.

Het model waar de Kop van Noord-Holland mee gaat werken moet zorgen voor een andere manier van samenwerken, in intentie en uitvoering. Maar wat betekent dat concreet? Om daar een beter beeld van te krijgen, is het goed om te beginnen met de vraag waarom er eigenlijk een nieuwe vorm van samenwerken nodig is.

Verschil van inzicht

Nog te vaak, zo staat in het plan van de werkgroep, is er in de Kop van Noord-Holland verschil van inzicht tussen gemeenten en onderwijs over wie wat moet betalen bij ondersteuningsbehoeften van leerlingen. Walstra-Groot: "Het gaat dan met name om de kinderen die een vorm van ondersteuning nodig hebben vanuit onderwijs én jeugdzorg, kinderen met complexe problematiek dus. Waar we dan tegenaanlopen is dat niemand zich echt verantwoordelijk voelt omdat duidelijke criteria ontbreken over wanneer onderwijswetgeving en wanneer de jeugdwet van toepassing is. Baars: "Daarnaast wordt er nog vaak langs elkaar heen gewerkt. Zo is een plan voor een leerling bijvoorbeeld al gemaakt voordat de gemeente wordt betrokken."

'Maar het belangrijkste is dat er nu een plan ligt waar zowel onderwijs als gemeenten achterstaan, en dat in samenwerking is ontstaan'

Good practices

Reden dus om het huidige systeem tegen het licht te houden, en op zoek te gaan naar een nieuwe vorm van samenwerken. Als eerste werd gekeken naar goede voorbeelden van samenwerking in andere delen van het land. Baars: "We hebben in dat stadium veel baat gehad bij de netwerkregisseur die we toen in dienst hadden, Hans Kruijssen. Hij bracht ons in contact met verschillende regio's waar gemeente en onderwijs al veel meer samenwerkten." De ideeën uit het land werden vervolgens in bijeenkomsten voor het veld – zowel voor het onderwijs als voor de wijkconsulenten – gepresenteerd. Walstra-Groot: "Op die online-bijeenkomst was het onderwijs breed vertegenwoordigd, en het gevoel dat er eerste was duidelijk positief. Zo van: hè hè, we gaan eindelijk nadenken over een oplossing." Baars: "Ik zag dat ook terug bij de mensen van het wijkteam. Daarnaast konden we de input die we daar kregen goed gebruiken bij het verder uitwerken van het plan."

Foodvalley

Walstra-Groot: "De kracht van het plan dat er nu ligt – en het model dat eraan ten grondslag ligt – is dat het voor de hele regio is, dus Den Helder, Texel, Schagen en Hollands Kroon, en zowel voor primair als voortgezet onderwijs." "Wat verder belangrijk is bij de nieuwe werkwijze", aldus Baars, "is dat er een antwoord gevonden is op de discussie over wie wat moet betalen. Want je kunt wel met elkaar aan tafel gaan zitten maar dan blijft nog steeds de vraag liggen over wie het financiële deel voor zijn rekening neemt."

De werkgroep heeft twee modellen gekozen om het eigen model op te baseren. Zo heeft

de Foodvalley, een samenwerkingsinitiatief tussen onderwijs en gemeenten in de regio Barneveld, een digitaal model uitgewerkt dat heel precies duidelijk maakt welke activiteiten onder de jeugdwet vallen en welke onder passend onderwijs. De samenwerking Oost-Achterhoek ontwikkelde een methode om met het financiële deel om te gaan. Walstra-Groot: "Die modellen mogen wij gebruiken en aanpassen voor onze regio, zodat straks in het nieuwe schooljaar ons eigen model klaarligt voor de scholen en wijkteams. Baars: "Het blijft wel zo dat er altijd een grijs gebied zal zijn, want sommige dingen zijn moeilijk te duiden. We hebben met elkaar afgesproken dat we daar niet over gaan steggelen, maar dat er dan gekozen wordt voor fiftyfifty-bekostiging: gemeente de helft, onderwijs de helft."

Middelen meteen beschikbaar

Als alles volgens plan verloopt, wordt er in het nieuwe schooljaar al gestart volgens de nieuwe werkwijze. Als een

school dan een bijeenkomst organiseert voor een leerling waarbij sprake is van een combinatie van onderwijs en bijvoorbeeld sociaal-emotionele of medische problematiek, dan zit er een vaste contactpersoon van de gemeente aan tafel, naast mensen van onderwijs. Walstra-Groot: "Althans, dat is onze wens. Over sommige dingen moeten we nog afspraken maken, maar uiteindelijk is dit wel zoals het moet gaan. Samen zal er dan een plan van aanpak worden gemaakt voor de leerling waarbij de school meteen de middelen krijgt om besluiten te nemen." Baars: "Om dit goed te laten werken, is het overigens wel belangrijk dat de bijeenkomsten tijdig gepland worden. De wijkteamconsulent moet namelijk genoeg tijd hebben om zich voor te bereiden, consultatie te plegen, en zo het mandaat te regelen om ter plekke besluiten te nemen."

Ervaringen Barneveld

"Vanzelfsprekend zal niet meteen alles perfect lopen. Maar de intentie voor meer samenwerking is alvast een grote stap vooruit", aldus Walstra-Groot. In Barneveld werken ze nu voor het derde jaar met het model. Ook daar worden nog steeds dingen aangepast of verder uitgewerkt. Zo zijn er bepaalde thema's waar onderwijs en gemeente toch niet helemaal uitkwamen bij de verdeling van kosten. Een voorbeeld

hiervan is hoogbegaafdheid. Als een hoogbegaafde leerling vastloopt, is dat dan een onderwijsprobleem of is het zorg? Daar kun je over discussiëren. Waar men in de Foodvalley ook nog tegenaan loopt is het grote verloop in het onderwijs en bij de wijkteams. Als mensen weggaan, verdwijnt ook hun kennis en ervaring met de nieuwe manier van werken. Baars: "Ook wij gaan zeker tegen dit soort dingen aanlopen. Belangrijk is dan om te beseffen dat het een groeiproces is en dat we altijd nog dingen bij kunnen stellen."

Grote stap

Genoeg aandachtspunten dus. Maar het belangrijkste is dat er nu een plan ligt waar zowel onderwijs als gemeenten achterstaan, en dat in samenwerking is ontstaan. Walstra-Groot: "Ja, en dat ervoor moet gaan zorgen dat kinderen straks op een hele redelijke termijn de zorg en ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. En dat ouders niet meer het gevoel hebben dat ze tussen twee werelden zitten. Als we dat bereiken, hebben we echt een grote stap gezet. Deze manier van werken brengt ons overigens ook dicht bij het doel dat we ons als samenwerkingsverband hebben gesteld: inclusiever onderwijs. Dat kan alleen als onderwijs en zorg echt samenwerken."

Katja Walstra-Groot (l) en Marloes Baars (r)